

עטרת תפארת

במחיצת רבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה
טור שבעי מהחברותא הגרמ"י שניידר שליט"א

א - ל - ו - ל !!!

שנתכון על "הצונאמי" שהי' במזרח הרחוק, ומתו ברגע מאות אלפים... רח"ל.

זה הרי לא פשוט, הקב"ה מנהיג את העולם, ובדרך כלל הוא עושה "חסד", עולם חסד יבנה, ואם מגיע למצב כזה שכ"כ הרבה אנשים מתו ונהרגו, זה הרי נורא ואיום! רואים שהקב"ה מנהיג את העולם, ולא רוצים לראות. הוא רוצה להראות שיש הקב"ה, ואנשים לא רוצים לראות, אבל "אנחנו כלל ישראל צריכים לראות", שאנחנו יודעים שהקב"ה ברא את העולם, ואנחנו צריכים להתרומם.

מה שאנחנו יותר נתגבר בקיום המצות, עכשיו בפרט זה זמן מיוחד, זה "אלול" שכתוב אני לדודי ודודי לי, צריך להתחזק במעשה המצות, בשמירת בין אדם למקום ובין אדם לחבירו, מה שיותר נתגבר יש יותר סיכויים שהקב"ה ירחם על כלל ישראל.

ממילא אנחנו מחוייבים כל מה שיכולים לעשות, כדי להתגבר ולעשות חסד, לעשות מצות, ובזה אנחנו נתרומם.

מזכה את הרבים וכפי שלימדנו רבינו במשך השנים, שהזכות היותר גדולה, שאפשר לזכות על ידה בדין, הוא "זיכוי הרבים", חשבתי להביא מעט בענין זה.

ראשית, הי' אומר הרבה פעמים שלא לחשוב שזיכוי הרבים, זה דוקא כשעושה דברים מיוחדים, לציבור, אלא "כל בחור ישיבה" וכל "אברך", אם הוא בא לסדר בזמן, ויושב ולומד ברצינות, או שבא לתפילה בזמן, ומתפלל כמו שצריך, זה כבר "זיכוי הרבים", כי ברגע שרואים אחד שבא בזמן, הוא גורר אחריו, עוד ועוד..

ומשמיא איזדמן שבימים אלו הגענו בשיעורו הנפלא של ידידנו היקר הרב ר' יאיר אשקלון שליט"א [הנלמד בס"ד מידי יום לעילוי נשמתו הטהורה של רבינו], למשנה באבות כל המזכה את הרבים, אין חטא בא על ידו. ופי' הרע"ב כדי שלא יהי' הוא בגיהנום ותלמידיו בגן עדן.

ושאל ר' יאיר א"כ למה דוקא מזכה את "הרבים", הרי גם אם זיכה יחיד, יש ג"כ את אותה הסיבה, שלא יהי' הוא בגיהנום ותלמידו בגן עדן.

והשיב כנגדו ידידנו היקר הרב כמוס לחמי שליט"א, שאין כזו מציאות של מזכה "יחיד", אלא לעולם כשמשיפיע על יחיד, נגרר אחריו עוד אחד, ועוד אחד וכן הלאה והלאה, נמצא שלעולם זה מזכה את "הרבים". ודברי פי חכם חן שכיוון להג"ל בשם רבינו.

אוי נא.. אבזה "כלי חמזתה..". והנה בשבוע זה, אבד מכלל ישראל "כלי חמדה", אביר הרועים, ראש ישיבת "פורת יוסף", הגאון האדיר מרן חכם שלו' כהן זצוק"ל.

זכה להעמיד תלמידים לאלפים, מרביצי תורה, ועמילי תורה, המפארים את עולם התורה. אשרי הדור שזכה בתלמיד חכם מופלג שכמותו, מנהיג דגול, נאמן לגדולי ישראל וענקי הרוח זצוק"ל ויבלחט"א, לוחם מלחמת ה' בכל תחומי היהדות. בכלל, ובהצלת עולם התורה בפרט. עלה בסערה השמימה, למתיבתא דרקיעא, ליהנות באור התורה, שכל כך אהב כל ימיו, ועסק יומם ולילה בעמלה בשקידה עצומה, ועזב אותנו לאנחות, אבינו מלכנו, רחם עלינו ועל פליטתנו, ותמחר ותחיש לגאלנו בביאת משיח צדקנו בב"א.

להרגיש "אלול" בעמדנו בפתח ימי "האלול", נביא כמה משפטים שאמר רבינו בימים אלו.

לפני כחמש עשרה שנה, ביקשו ראשי ישיבת חברון המעטירה, שיבוא לומר שיחה בישיבה, בתחילת ימי האלול, ובפתח דבריו אמר כך: בעצם היום ה' אלול, והיה צריך לדבר בעיקר בענין של

"אלול" של תשובה, אבל מה אני יכול לעשות, אני לא כ"כ מרגיש את האלול כמו שהיו מרגישים בדורות הקודמים. אלה שהיו עושים מאלול "אלול", הם היו מרגישים. המשגיח בפוניבז' היה כל אלול נותן דפיקה בישיבה, אלול!! נו, הוא הרגיש אלול, אבל אני לא יודע.. לומר שאני כ"כ מרגיש את האלול, אני לא יכול..

ובמקום זה אמר, לכן היות שזה ישיבה, ובישיבה העיקר זה תורה, נדבר בענין של תורה, והאריך אח"כ בדברים נשגבים בגודל מעלת "לימוד התורה".

להתבונן במה שקרה במשך השנה וכן בתחילת אלול תשס"ה, ביקשוהו לדבר שם, ופתח דבריו: כעת הימים הראשונים של חודש אלול, ובעצם היה צריך לדבר מענין אלול, אבל הרי כתוב קשוט עצמך ואח"כ קשוט אחרים, ולקיים את הקשוט עצמך זה לא פשוט... לכן נדבר סתם בנוגע למאמר חז"ל, והרחיב בדברים נשגבים. אך לקראת הסוף, אמר כך: הנה אנחנו רואים היום במשך השנה האחרונה, כ"כ הרבה אנשים נהרגו, ממש אפשר לומר בשניות נהרגו כ"כ הרבה אנשים. [א"ה, כמדומני

ונסיים בדברים שאמר רבנו בפתיחת ימי האלול, בישיבתו הק' "ארחות תורה" ער"ח אלול תשנ"ט וז"ל: ימי אלול הם "ימי הרחמים". ואמנם מצד אחד הם ימים שמתכוננים בהם לימים שנקראים ימים "נוראים" אך מצד שני הם ימי רחמים.

ובתהילים כתוב "ואני תפלתי לך ד' עת רצון אלקים ברב חסדך ענני באמת ישעך" יש עת שהיא עת רצון, אלול זה נקרא עת רצון. יש בחינות מסוימות מה שנקרא יותר עת רצון, פחות עת רצון, אך בסך הכל זה עת רצון. ובעצם בכל עת ובכל זמן הקב"ה קרוב לכל אחד, ומ"מ יש זמנים שנאמר עליהם קראוהו בהיותו קרוב. יש מדרגה של בהיותו קרוב, וימי אלול זה הם בכלל הזמנים שהם "בהיותו קרוב", בציבור בודאי, אך גם ליחיד קצת. ובעשרת ימי תשובה עוד יותר. עכ"פ זה ימים שכן אדם יכול לזכות, יכול להתקרב.

לפעמים בן אדם יכול ברגע אחד להתבונן וההתבוננות הזו נתן לו כח לכל החיים! וצריך רק למצוא את הרגע הנכון שכן אדם יתקרב והלב שלו יהי פתוח כלפי הקב"ה שיוכל להתקרב, וזה יכול לתת לו כח "לכל החיים".

אח"כ הרחיב בדרגה הגדולה שיכול כל "יחיד" להיות - אותו אחד "שבשבילו נברא העולם!" וסיים כך: וב"ה שהקב"ה נתן לנו את התורה, ובבחינה מסוימת בדורות שלנו אמנם מצד אחד הקטנות של הדורות הוא כ"כ קטן. אבל מצד שני יש אפשרות לעלות. מה שדורות הקודמים לא הי' להם כ"כ אמצעים לעלות, יש ספרים, ומה שצריך מה חסר היום, הרי לחם והרי בשר, מה חסר, יש הכל! רק צריך קצת "שימת לב" שכן אדם ישים על לבו מה עומד לפניו.

ומה שיחשוב יותר את מה שעומד לפניו, ישים את המבט שלו על העתיד לשאוף להיות גדול בתורה, להיות גדול ביראה, כי זה כל האדם, ועל זה צריך כל אחד לשאוף. ואם ישאף לזה, יש מאד אפשרות להצליח, ובפרט בימים האלה, שהקב"ה מתקרב במיוחד, אני לדודי ודודי לי. ר"ת אלול, כמ"ש בספרים, שבימים אלו אפשר מאד להתקרב, באלול כל אחד ואחד מספיק לו אם הוא רק יחשוב "שהוא מתכוון להיות מאלו שהקב"ה רוצה אותו יחיד שבשבילו נברא העולם, ובשבילו אפשר לומר - הנה האיש הזה הגיע לדרגה מה שהקב"ה רוצה ממנו!"

וכל אחד ואחד יעמול בתורה, וישתדל בתפלה, ובכל הדברים שהתורה מבקשת מהאדם, אז כל אחד יוכל לעלות להיות גדול מאד בתורה וביראה. והשי"ת יעזור שכל אחד ואחד מאתנו יגיע לתכלית מה שהקב"ה רוצה ממנו.

ופעם אחת נתבקשתי לשאול את רבינו, מבעל תפילה בימים נוראים, שלקראת ימים נוראים נודע שמקום זה אינו לרוח חכמים, האם ימשיך ללכת להיות שם ש"ץ? היות שאין להם שליח ציבור אחר טוב.

והשיב רבינו שזה תלוי אם הוא מחזק את ידם בזה שבא לשם או לא.

טען אותו אברך, שאין בזה כלום, שהרי משמש רק כשליח ציבור, והולך.

הגיב ע"ז רבינו: ס'איז נישטא אזא זאך, אז ס'איז נישט משפיע גארנישט, נאר אז מען געפינצ'זאך אין אפלאך, איז מען אדער מחזק, אדער מען מאכט קיילע. פ' אין כזה דבר שלא משפיע כלום, אלא כשנמצאים במקום, או שמחזק אותם או שמקלקל..

ולמדתי מזה כלל, שבעצם זה שאדם נמצא במקום, יש לזה השפעה, רק צריך לראות שזו תהי' השפעה חיובית, ולא ח"ו להיפך..

כח האחרות

עוד זאת נזדמן לידי דבר נפלא, ואמרת להנות בו בני אדם. הגמ' אומרת בסוף חגיגה, על הפסוק כפלח הרמון רקתיך, שאפילו ריקנין שבך מלאים מצות כרמון. ושאל היקר באדם ידידנו הרב ר' יצחק מ. הופמן שליט"א שלכאן המשפט, סותר את עצמו מיני' ובי', כי אם הם מלאים מצות, למה קורה להם ריקנין, ואם הם ריקנין, א"כ אינם מלאים מצות.

וראיתי שהמפרשים עמדו על כך, ותירצו שונים נאמרו בזה, אך נביא מהיערות דבש, וז"ל הענין כך, ישראל "כולם" צדיקים דכתיב ועמך כולם צדיקים, אפי' ריקנים שבהם מלאים מצות כרמון, וכך הם ישראל כשהם "באגודה", תמימי דעים קטן וגדול שם הוא, אין מכיר במומם, והם כעדר רחלים שעלו מהרחצה, שכולם מתאימות ושכולה אין בהם וכו', אבל כשהם נפרדים זה מזה, וניצב כל אחד לבדו, אז צריך בדיקה לכל דבר וכו' ע"ש שביאר בזה דברי המן, ישנו עם אחד מפורד ומפורד בין העמים וכו', ע"ש.

משמע מדבריו שמפרש דאף שכל אחד לעצמו, הוא בבחינת "ריקנין" אך בשעה שהם מאוחדים, הרי הם בבחינת "מלאים" מצות כרמון.

א"כ בשעה שא' מזכה אחרים, הרי הוא מתחבר בזה עוד יותר עם אחרים, וממילא הוא מוסיף בבחינה של "מלאים" מצות כרמון."

"אוהבים דבריה"

ספק מוקצה

פירות שנשרו מן האילן בשבת, אסורים, משום מוקצה, כמבואר בשו"ע סי' שכ"ב ס"ג.

והוסיף המ"ב מהירושלמי, דאפי' אם "ספק" נשרו בשבת, ג"כ אסור, משום דהוי לי' דבר שיש לו מתירין ע"ש.

ועל דרך זה הי' מחמיר רבינו, בכל דבר שיש להסתפק בו שהוא מוקצה. ופעם אמר שהוא חושב ששקית אוכל משומשת, [כגון שהי' מונח בה חלה, והוציאה], היא מוקצה, ולכן הוא נזהר שלא לטלטלה. [ואף שיש סברא לומר דאכתי ראוי' לשימוש, לא הי' ברור אצלו להתיר מחמת זה, והחמיר].

ופעם שוחח עמו הרה"ג ר' יצחק לוונשטיין ז"ל בנוגע לאישיות חשובה, ואיגלגל מילתא שאמר לו ר' יצחק, הרי הוא שומר שבת?! שאל אותו רבינו האם אתה יודע שאינו מזיז שקית משומשת, א"כ האיך אתה בטוח שהוא "שומר שבת"...